Opdracht 2.5 (verdiepingsopdracht over barmhartigheid en gerechtigheid in de bijbel)

Barmhartigheid en gerechtigheid
In deze opdracht onderzoek je hoe de termen barmhartigheid en gerechtigheid in de bijbel worden gebruikt.

Laten we de woorden 'barmhartigheid' en 'gerechtigheid' eens verder onderzoeken. Wat bedoelt God in de bijbel hier precies mee? Lees de volgende teksten door en bespreek ze in de groep.

Als het woord 'barmhartigheid' wordt gebruikt in de bijbel dan gaat het over God die barmhartig is naar mensen óf het gaat over de barmhartigheid tussen mensen onderling. Bij Gods' barmhartigheid denken we vaak aan de vergeving van zonden, waarover talloze teksten in de bijbel gaan. De opdracht om zelf barmhartig te zijn, klinkt voor ons misschien minder vertrouwd. Jezus spoort ons aan om barmhartig te zijn naar de mensen om ons heen in bijvoorbeeld Lukas 6 vers 36 tot 38:
Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is. Oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden. Veroordeel niet, dan zul je niet veroordeeld worden. Vergeef, dan zal je vergeven worden. Geef, dan zal je gegeven worden; een goede, stevig aangedrukte, goed geschudde en overvolle maat zal je worden toebedeeld. Want de maat die je voor anderen gebruikt, zal ook voor jullie worden gebruikt.' [NBV]

Jacobus gaat ervan uit dat barmhartig zijn een opdracht is voor iedereen. Je wordt er zelfs op afgerekend! Maar hoe hard de veroordeling ook is, Gods' barmhartigheid is sterker. Zie Jacobus 2 vers 13:
Onbarmhartig zal het oordeel zijn over wie geen barmhartigheid heeft bewezen; maar de barmhartigheid overwint het oordeel. [NBV]

Het woord gerechtigheid heeft direct te maken met rechtspraak. In de bijbel slaat gerechtigheid op Gods' recht. Als je rechtvaardig bent, beantwoord je aan Gods' bedoeling. Je laat anderen tot hun recht komen en komt daardoor ook zelf tot je recht. In de bijbel is gerechtigheid niet een puur juridische term. Het gaat om een relatie tussen meerdere partijen en hoe die partijen het goede in elkaar naar boven halen. Het gaat om afspraken en om trouw daaraan.
Gods gerechtigheid hangt samen met trouw, waarheid en vrede, zie Psalm 85 vers 10 tot 12:
Voor wie hem eren is zijn hulp nabij:
zijn glorie komt wonen in ons land,
trouw en waarheid omhelzen elkaar,
recht en vrede begroeten elkaar met een kus,
uit de aarde bloeit de waarheid op,
het recht ziet uit de hemel toe. [NBV]

En Psalm 146 vers 6b tot 8:
hij die trouw is tot in eeuwigheid,
recht doet aan de verdrukten,
brood geeft aan de hongerigen.
De HEER bevrijdt de gevangenen,
de HEER opent de ogen van blinden,
de HEER richt de gebogenen op,
de HEER heeft de rechtvaardigen lief, [NBV]

Door onrecht te bestrijden, worden menselijke relaties hersteld. Relaties van mensen onderling, maar ook de relatie van mensen met God, met de samenleving en heel de schepping.
In de bijbel gaat het niet om het individu en zijn rechten, maar om mensen die in verbondenheid leven. Gerechtigheid heeft dan ook altijd betrekking op die verbondenheid. Wat betekent in dit verband de tekst uit Galaten 3 vers 6?
Van Abraham wordt gezegd: *'Hij vertrouwde op God, en dat werd hem als een daad van gerechtigheid toegerekend.'* [NBV]

Wat valt je op? Wat zijn nieuwe inzichten voor je?